

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo.okm@gov.fi

Viite: VN/17576/2021 Täydentävä lausuntopyyntö

SAJO RY:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI OPPIVELVOLLISUUSLAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat SAJO ry kiittää mahdollisuudesta lausua Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lausuntoversio 22.12.2021, täydennys 1.2.2022). SAJO kannattaa lausuntoversiossa 22.12.201 esitettyjä muutoksia. Tässä lausunnossa tuodaan esille näkökulmia liittyen 1.2.2022 esitykseen tehtyihin täydennyksiin.

Valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetta lakiin esitetään lisättäväksi opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan (HOKS) kirjatun ammatillisen koulutuksen opetuksen ja ohjauksen tuntimäärän tallentamisvelvoite. Esitys perustuu oppivelvollisuuden laajenemisen yhteydessä tehtyihin ammatillisen koulutuksen lain ja asetuksen säädösmuutoksiin, jotka edellyttävät koulutuksen järjestäjiä 1.8.2022 alkaen arvioimaan ja määrittelemään opiskelijan opetuksen ja ohjauksen tarve sekä määrä.

Opetuksen ja ohjauksen tuntimäärään ja tallentamisvelvoitteeseen liittyvillä säädösmuutoksilla on kannatettava tavoite; varmistaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 61 §:n mukaisen opiskelijan oikeutta saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistavat tutkinnon perusteiden mukaisten ammatitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. On myös tärkeää, että esitetyillä muutoksilla on pyrkimys vahvistaa lain 48 §:n 2 momentin mukaisesti ammatitaidon tai osaamisen hankkimisen yksilöllistä suunnittelua tutkinnon osittain. Esitettyjen muutosten vaikutuksista ei ole tehty riittävää arviota opiskelijoiden kannalta. Hallinnollisen työn moninkertaisella lisääntymisellä on SAJOn arvion mukaan päinvastoin negatiivinen vaikutus.

Opetuksen ja ohjauksen tuntimäärään ja tallentamisvelvoitteeseen liittyvät säädösmuutokset muodostavat keskeneräisen ja ristiriitaisen kokonaisuuden, jonka toimeenpanon SAJO näkee valmistellun mukaisena ja esitetystä aikataulusta mahdottomana. **Esitämme, että 1.8.2022 voimaan tuleva ammatillisen koulutuksen asetuksen uusi 10 a§ ja siihen liittyvä hallinnollinen uudistus peruutetaan tai ainakin siirretään,** kunnes kokonaisuus on valmis ja määritelty niin, että se on mahdollista toimeenpanna ja sen positiiviset vaikutukset opiskelijoiden saamaan opetukseen ja ohjaukseen on arvioitu ja varmistettu.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on järjestänyt opetuksen ja ohjauksen tuntimäärän arviointiin liittyen valmistelua ja keskustelutilaisuuksia. SAJO on osallistunut valmisteluun aktiivisesti. Olemme nostaneet esille huolestamme säädösten monimutkaisuudesta sekä työllistävyydestä. Oppilaitosarjen kokemusta ei ole kuitenkaan otettu valmistelussa huomioon. SAJO on 4.2.2022 lähettänyt opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä tarkempaa palautetta huomioitavaksi toimeenpanossa. Tässä lausunnossa emme toista palautteessa kirjattuja asioita.

Opetuksella ja ohjauksella tulee tarkoittaa vain ja ainoastaan HOKSiin merkittyä tavoitteellista ja ohjattua osaamisen hankkimista. Tavoitteellinen ja ohjattu osaamisen hankkiminen muodostaa opiskelijalle henkilökohtaisen lukujärjestyksen. Siitä muodostuvat opetuksen ja ohjauksen tunnit. Se on ainoa oikea lähtökohta uudistukselle. Kuten myös opettajan pedagoginen vapaus ja oppimisympäristöissä toimivan moniammatillisen henkilöstön arvostus.

Lohjalla 18.2.2022

Maija Aaltolapuheenjohtaja

Suomen Ammattikoulutuksen Johtajat ry

SAJO ry

LAUSUNTO
18.2.2022